

DERNEKLER YÖNETMELİĞİNE YAPILAN DEĞİŞME, DÜZELTME VE İLAVELER

1. 31/3/2005 tarihli ve 25772 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Dernekler Yönetmeliğine 15 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

Genel kurul ve yönetim kurulu toplantılarının elektronik ortamda yapılması

Madde 15/A – Kanunun ek 2 nci maddesi uyarınca dernekler, genel kurul ve yönetim kurulu toplantılarını elektronik ortamda da yapabilirler.

Dernekler elektronik ortamda yapılacak genel kurul ve yönetim kurulu toplantılarını Bakanlık Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından uygun görülüp onaylanan elektronik sistemler üzerinden yapabilirler. Söz konusu sistemlere işlenecek veriler, 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun ilgili hükümlerine uygun olarak işlenir ve muhafaza edilir.

Genel kurul yapılmasına ilişkin alınan yönetim kurulu kararında ve genel kurul ilanında genel kurulun hangi yöntemle yapılacağı belirtilir. Elektronik ortamda alınacak yönetim kurulu kararları fiziksel ortamda tutulan yönetim kurulu karar defterinden ayrı olarak tarih ve sıra sayısı ile elektronik ortamda saklanır.

Kanunda, Türk Medeni Kanununda, bu Yönetmelikte ve derneklerin kendi tüzüklerinde yer alan genel kurul ve yönetim kurulu toplantılarının fiziki ortamda gerçekleştirilmesine yönelik bütün usul ve esaslar elektronik ortamda yapılan toplantılar için de geçerlidir. Elektronik ortamda gerçekleştirilen toplantılara ilişkin her türlü bilgi, belge ve kayıt dernek tarafından muhafaza edilir.

Elektronik ortamda yapılacak dernek genel kurul veya yönetim kurulu toplantılarına katılacak üyeler sisteme, güvenli elektronik imza veya iki faktörlü kimlik doğrulama sistemi kullanarak giriş yaparlar. Kullanılacak elektronik sistemlerin, fiziki ortamda yapılan toplantılardaki divan oluşturma, oylama, söz alma, önerge verebilme ve benzeri tüm işlemlerin elektronik ortamda da yapılabilmesini sağlayan tasarım, yedekleme ve mevzuata uygun arşivleme kapasitesine; yetkisiz erişimlere ve saldırılara karşı gerekli ağ ve sistem güvenliğine sahip olması gerekmektedir.

Fiziki ortamda gerçekleştirilen toplantıların mevzuata aykırı yapılması durumunda uygulanan yaptırımlar elektronik ortamda yapılan toplantılar için de geçerlidir.”

2. Aynı Yönetmeliğin 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan “otuz” ibaresi “kırk beş” şeklinde değiştirilmiştir.

Şube genel kurul toplantıları

Madde 16 -Şubeler,olağan genel kurul toplantılarını, merkez olağan genel kurulu toplantısından en az iki ay önce tamamlamak ve genel kurul sonuç bildiriminin bir örneğini toplantının yapıldığı tarihi izleyen **otuz kırkbeş** gün içinde mülki idare amirliğine ve genel merkezlerine bildirmek zorundadırlar.

3. Aynı Yönetmeliğin 17 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “otuz” ibaresi “kırk beş” şeklinde değiştirilmiştir.

Genel kurul sonuç bildirimini

Madde 17 –(Değişik fıkra: RG-23/1/2013-28537)(2) Olağan veya olağanüstü genel kurul toplantılarını izleyen **otuz kırkbeş** gün içinde, yönetim ve denetim kurulları ile diğer organlara seçilen asıl ve yedek üyeleri içeren ve Ek-3'te yer alan Genel Kurul Sonuç Bildirimi mülki idare amirliğine verilir.

4. Aynı Yönetmeliğin dördüncü bölümünün başlığı "Yurt Dışı Yardımlar" şeklinde değiştirilmiştir. ve devam eden açıklamalarda yurtdışına yapılacak yardımlar detaylandırılmıştır. Yayımin 4, 5 ve 6. Maddeleri bu konuya ayrılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

~~Yurtdışından Yardım Alma–Yurtdışı Yardımlar~~ ve devam eden açıklamalarda yurtdışına yapılacak yardımlar detaylandırılmıştır. Yayımin 4, 5 ve 6. Maddeleri bu konuya ayrılmıştır.

5. Aynı Yönetmeliğin 22 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Türkiye’de kurulu vakıfların yurt dışı faaliyetleri

Madde 22 -Yabancı vakıflar, uluslararası alanda işbirliği yapılmasında yarar görülen hallerde, karşılıklı olmak koşulu ile Dışişleri Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle, Bakanlığın izniyle Türkiye’de doğrudan faaliyette bulunabilir, temsilcilik kurabilir, şube açabilir, üst kuruluşlar kurabilir, kurulmuş üst kuruluşlara katılabilir veya kurulmuş vakıflarla işbirliği yapabilirler.

~~Bu vakıflar, Medeni Kanun hükümlerine göre kurulan vakıflar hakkında uygulanan mevzuata tabidir.~~
~~Türkiye’deki faaliyetlerinde derneklerin tabi olduğu mevzuat hükümlerine tabidir.~~

6. Aynı Yönetmeliğin 31 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "beş yüz bin" ibaresi "bir milyon beş yüz bin" şeklinde değiştirilmiştir.

Defter tutma esasları

Madde 31 -(Değişik fıkra: RG-1/6/2012-28310)Dernekler işletme hesabı esasına göre defter tutarlar. Ancak, kamu yararına çalışma statüsü bulunan dernekler ile yıllık brüt gelirleri **beşyüzbin "bir milyon beş yüz bin"** TL'yi aşan dernekler takip eden hesap döneminden başlayarak bilanço esasına göre defter tutarlar.

7. Aynı Yönetmeliğin 46 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Yönetim kurulu asıl üyeleri" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile Kanunun 24 üncü maddesine göre temsilci olarak görevlendirilenler" ibaresi eklenmiştir.

Yetki belgesi

MADDE 46 –(Değişik madde: RG-23/1/2013-28537)(2)

Yönetim kurulu asıl üyeleri ile **Kanunun 24 üncü maddesine göre temsilci olarak görevlendirilenler** hariç, dernek adına gelir tahsil edecek kişi veya kişiler, yetki süresi de belirtilmek suretiyle, yönetim kurulu kararı ile tespit edilir. Gelir tahsil edecek kişilerin açık kimliği, imzası ve fotoğraflarını ihtiva eden ve Ek-19'da yer alan Yetki Belgesi dernek tarafından iki nüsha olarak düzenlenerek, dernek

yönetim kurulu başkanınca onaylanır. Yönetim kurulu asıl üyeleri yetki belgesi olmadan gelir tahsil edebilir.

8. Aynı Yönetmeliğin 53 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Mustafa Kemal” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Şehit, Gazi” ibaresi eklenmiştir.

İzinle Kullanılacak Kelimeler

İzin alma Madde 53 – Dernek adlarında; Türk, Türkiye, Milli, Cumhuriyet, Atatürk, Mustafa Kemal, **Şehit, Gazi** kelimeleri ile bunların baş ve sonlarına getirilen eklerle oluşturulan kelimeler, ilgili bakanlıkların görüşü alınmak suretiyle Bakanlığın izni ile kullanılabilir.

9. Aynı Yönetmeliğin 75 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “otuz” ibaresi “kırk beş” şeklinde değiştirilmiştir.

Sandığın faaliyete geçmesi

Madde 75 -Dernek genel kurulunca kabul edilen sandık yönergesinin yönetim kurulu üyelerince her sayfası imzalanmış bir sureti, genel kurul toplantısını izleyen **otuz kırkbeş gün** içinde dernek başkanı tarafından mülki idare amirliğine verilir.

10. Aynı Yönetmeliğin 85 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “il dernekler müdürlüğünde” ibaresi “il müdürlüğünde” şeklinde değiştirilmiştir.

Kütük defteri

Madde 85 –Birlikler için Bakanlar Kurulu izninin ilgili valiliğe iletilmesi, dernekler için tüzüğü ve kuruluş bildirimini ile eklerinin mülki idare amirliğine verilmesini müteakip il dernekler müdürlüklerindeki Dernek Kütük Defterlerine (EK-22) kayıtları yapılır. Dernek kütüğü il **dernekler** müdürlüğünde tutulur

11. Aynı Yönetmeliğin 92 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “otuz” ibareleri “kırk beş” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Değişikliklerin bildirilmesi

Madde 92 -Dernekler, yerleşim yerlerinde meydana gelen değişiklikleri Yerleşim Yeri Değişiklik Bildirimini EK-24; genel kurul toplantıları dışında dernek organlarında meydana gelen değişiklikleri Dernek Organlarındaki Değişiklik Bildirimini EK-25 doldurmak suretiyle, değişikliği izleyen **otuz kırkbeş gün** içinde mülki idare amirliğine bildirmekle yükümlüdürler. (Mülgacümle:RG-30/10/2011-28100)(...) Dernek tüzüklerinde yapılan değişiklikler de tüzük değişikliğinin yapıldığı genel kurul toplantısını izleyen **otuz kırkbeş gün** içinde, genel kurul sonuç bildirimini ekinde mülki idare amirliğine bildirilir.

Kanununun 23 üncü maddesinde yer alan dernek üyeliklerinde meydana gelen değişikliklerin kırk beş gün içinde bildirilmesine yönelik yükümlülük, Üye Değişiklik Bildiriminin (Ek-27) doldurulup derneğin merkezinin bulunduğu sivil toplumla ilişkiler birimine bildirilmesi ile yerine getirilir.

12. Aynı Yönetmeliğin 96 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

İşlemlerin elektronik ortamda yapılması

Madde 96 –(Değişik:RG-30/10/2011-28100)

“Genel Müdürlük, dernek geçici yönetim kurulu başkanına veya dernek başkanına verilmek üzere sistemden üretilen kullanıcı kodu, parola ve şifrenin kısa mesaj veya diğer elektronik yollarla iletilmesini sağlayabilir. Dernek başkanı, yönetim kurulu kararıyla görev alanlarıyla sınırlı olmak üzere derneğin idari ve mali işlemlerinden sorumlu kişilerine Dernekler Bilgi Sistemine (DERBİS) giriş yetkisi verebilir. Yetki verilmesi durumunda dernek başkanının sorumluluğu ortadan kalkmaz.”

13. Aynı Yönetmeliğin 97 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Yurtdışından Yardım Alma Bildirimi (EK-4)” ibaresi “Yurt Dışından Yardım Alma Bildirimi (EK-4/A), Yurt Dışına Yapılacak Yardım Bildirimi (EK-4/B), Yurt Dışına Yapılan Yardım Faaliyet Sonuç Bildirimi (EK-4/C)” şeklinde değiştirilmiştir.

14. Aynı Yönetmeliğe aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

MADDE 16 – Aynı Yönetmeliğe aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

“Risk analizi ve denetim

Ek Madde 1 – Denetimlerin risk analizlerine göre yapılması esastır. Genel Müdürlükçe derneklere yönelik suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerinin aklanması ve terörizmin finansmanı ile mücadele kapsamında risk analizi yapılır. Derneklerin risk grupları yüksek, orta ve düşük olarak belirlenir. Risk analizi için belirlenen kriterler elde edilen yeni bilgiler doğrultusunda her yıl gözden geçirilir ve değerlendirilir. Yüksek ve orta risk grubunda yer alan dernekler için denetim programları hazırlanır ve bu dernekler İçişleri Bakanı veya mülki idare amiri tarafından kamu görevlilerine denetlenir. Risk analizi yapılmasına ve derneklerin denetlenmesine ilişkin usul ve esaslar Genel Müdürlükçe belirlenir.

Düşük risk grubunda yer alan derneklerin mülki idare amirlerince denetlenmesi ise adli ve idari mercilerden gelen talepler veya diğer şikâyetler veya beyanname, bildirimler ve benzeri hususlar üzerinden yapılan değerlendirmeler sonucunda gerekli görülmesi halinde yapılır.

Yüksek, orta ve düşük risk grubuna giren derneklerin denetimi Bakan tarafından İçişleri Bakanlığı mülkiye müfettişleri veya dernekler denetçileri vasıtasıyla gerçekleştirilir.

Mülki idare amirleri tarafından yaptırılan denetimlerde, öncelikle sivil toplumla ilişkiler birimlerinde görevli olanlar olmak üzere, mülki idare amirliklerinde istihdam edilen kamu görevlilerinin görevlendirilmesi esastır. Ancak mülki idare amirince gerekli görülmesi halinde, diğer kurum ve kuruluşlardaki kamu görevlileri de derneklerin denetimlerinde görevlendirilebilir.

Mülki idare amirlerince yaptırılan denetimlere ilişkin diğer hususlar

Ek Madde 2 – Derneklerin denetimlerinin, mülki idare amirliklerince düzenlenen eğitim programı sonunda sertifika verilen kamu görevlileri tarafından yapılması esastır. Eğitim programında yer verilecek konulara ve diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar Genel Müdürlükçe belirlenir.

Ancak sivil toplumla ilişkiler birimlerinde görev yapanlar ile zorunlu hallerde diğer kamu görevlilerine yaptırılacak denetimler için sertifika şartı aranmaz.

Mülki idare amirliklerinin ilgili mevzuatında öngörülen hususlar saklı kalmak üzere, sivil toplumla ilişkiler birimlerinde görev yapan kamu görevlilerinin katılacağı denetim konusu dâhil olmak üzere görev alanına giren hususlarda hizmet içi eğitim programları Genel Müdürlük tarafından belirlenir veya düzenlenir.

Mülki idare amirleri tarafından denetim ile görevlendirilenler, kamu kurum ve kuruluşlarından, bankalar dâhil gerçek ve tüzel kişilerden denetim görevi kapsamına giren hususla sınırlı olarak ilgili bilgi ve belgeleri istemeye yönelik yazışmaları valilikler ve kaymakamlıklar aracılığıyla yapar.

Mülki idare amirlerince yaptırılan denetim sonucunda düzenlenen denetim raporlarında, ilgili mevzuata göre yapılan tespit ve değerlendirmelere, yapılması gereken işlemlere ve gerekli görülen diğer hususlara yer verilir. İlgili mevzuata ve usulüne göre düzenlenen raporlara ilişkin gerekli işlemler mülki idare amirlikleri tarafından yürütülür.

Rehberlik ve geri bildirim

Ek Madde 3 – Genel Müdürlük tarafından derneklerin, dernekler mevzuatı çerçevesinde tabi oldukları yükümlülüklerle uymaları ve terörizmin finansmanı risklerine karşı farkındalıklarının artırılması, iyi uygulamaların paylaşılması, tavsiye ve geri bildirimlerin alınması amacıyla derneklerde buldukları risk düzeyleri ile orantılı bir şekilde eğitim programları ve çalıştaylar düzenlenmesi sağlanır.

Bilirkişilik temel ilkeleri

Ek Madde 4 – Derneklerin denetimi sırasında ortaya çıkan ve çözümünü uzmanlığı, özel veya teknik bilgiyi gerektiren hallerde bilirkişinin görüşüne başvurulabilir. Kanunlarda bilirkişilik hizmeti verebileceği öngörülen kurumlar ile Bakanlığın, mülki idare amirliklerinin ve Dernekler Kanununa göre denetim ile görevlendirilenlerin talebi üzerine bilimsel ve teknik görüş bildiren kamu kurum ve kuruluşları bu Yönetmeliğin bilirkişilik ile ilgili hükümleri kapsamı dışındadır.

Bilirkişiler; 3/11/2016 tarihli ve 6754 sayılı Bilirkişilik Kanununa ve anılan Kanuna dayanılarak çıkarılan yönetmeliklere veya diğer mevzuata istinaden belirlenen ya da meslek odalarınca oluşturulan bilirkişi listelerinden tespit edilir. Üniversitelerin ilgili bölümlerindeki öğretim üyeleri ile öğretim görevlileri de bilirkişi olarak görevlendirilebilir.

Bilirkişi incelemesine ihtiyaç duyulan konularda bilirkişi bulunamaması ya da bilgisine ihtiyaç duyulan kişinin bu nitelikleri taşıyamaması halinde, inceleme yapılması istenilen konunun özellikleri dikkate alınarak, bilirkişi listelerinde kayıtlı olmayan uzmanlığa, özel veya teknik bilgiye sahip başka kişiler de bilirkişi olarak görevlendirilebilir.

Çözümü uzmanlığı, özel veya teknik bilgiyi gerektiren sorun açıkça belirtilmeden ve inceleme yaptırılacak konunun kapsamı ile sınırları açıkça gösterilmeden bilirkişi görevlendirilemez.

Bilirkişi; kendisinin ve evlilik bağı kalksa dahi eşinin altsoy ya da üstsoyunun, kendisi ile arasında evlatlık bağı bulunanın, üçüncü derece de dâhil olmak üzere kan veya kendisini oluşturan evlilik bağı kalksa dahi kayın hısımlığı bulunanların, nişanlısının üyesi olduğu dernekler veya iş ilişkisinin

bulunduğu veya vekili, vasisi, kayyımı ya da yasal danışmanı sıfatıyla hareket ettiği dernekler ile ilgili konularda görevlendirilemez.

Bilirkişi, görevi sebebiyle kendisine tevdi edilen bilgi ve belgeler ile öğrendiği sırların gizliliğini sağlamakla ve korumakla yükümlüdür. Bu yükümlölük, bilirkişilik görevi sona erdikten sonra da devam eder.

Bilirkişinin görevlendirilmesi, raporu ve ücreti

Ek Madde 5 – Bilirkişi görevlendirilmesine ilişkin talepler; Bakanlıkça yapılan görevlendirmelerde Genel Müdürlüğe, mülki idare amirlerince yapılan görevlendirmelerde ise valilik ve kaymakamlıklara bildirilir. Bu taleplerde, bilirkişinin incelemesine ihtiyaç duyulan konu ve gerekli görölen diğer hususlar belirtilir. Mülkiye müfettişlerinin bilirkişi görevlendirmesine ilişkin kendi mevzuatlarında yer alan hükümler saklıdır.

Genel Müdürlük tarafından yetki verilmesi durumunda dernekler denetçileri, mülki idare amirlerince yetki verilmesi durumunda ise valilik veya kaymakamlıklardaki sivil toplumla ilişkiler birim amiri tarafından bilirkişi görevlendirilir.

Bilirkişiye yemin verdirilerek bu hususa ilişkin yemin tutanağı düzenlenir. Bu tutanak, bilirkişi ve bilirkişiyi görevlendiren kişiler tarafından imzalanır. Bilirkişiye incelemenin konusu, sınırları, bilirkişinin cevaplama gereken sorular, raporun verilme süresi ve gerekli görölen diğer hususlar yazılı olarak bildirilir. Ayrıca inceleme konusuna ilişkin belgelerin aslı veya onaylı bir sureti dizi pusulasına bağlanarak bir tutanak ile bilirkişiye teslim edilir.

Bilirkişi raporunda; ilgili derneğin adı, bilirkişiyi görevlendirenlerin adı soyadı, incelemenin konusu, gerekçeli sonuç, varsa dernek zararının nedeni ve miktarı, raporun düzenlenme tarihi ile bilirkişinin adı ve soyadı, unvanı ve imzasının bulunması zorunludur. Birden fazla bilirkişi görevlendirilmesi durumunda; varsa farklı görüşler raporda ayrı ayrı açıklanır.

Bilirkişi raporunun değerlendirilmesi sonucu bilirkişi raporundaki eksiklik veya belirsizliğin giderilmesi için bilirkişiden ek rapor düzenlemesi veya yazılı ve sözlü açıklama yapması istenebilir, ancak açıklama veya ek rapor için bilirkişiye ücret ödenmez.

Bilirkişi ücreti İçişleri Bakanlığı Bütçesine konulacak ödenekten karşılanır. Bilirkişilere, Kanunun 19 uncu maddesinin altıncı fıkrası uyarınca Bakanlık ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca birlikte tespit olunan esaslara göre ücret ödenir. Mülki idare amirlerince yapılan bilirkişi görevlendirmelerine ilişkin ödenek Bakanlıkça il müdürlüğüne gönderilir.

Bilirkişi görevlendirilmesine ilişkin olarak Ek-28, Ek-29, Ek-30, Ek-31, Ek-32 ve Ek-33'te yer alan örnek formlar kullanılır.

Bu Yönetmelikte bilirkişiliğe ilişkin düzenleme bulunmayan hâllerde 3/11/2016 tarihli ve 6754 sayılı Bilirkişilik Kanununun ve 3/8/2017 tarihli ve 30143 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bilirkişilik Yönetmeliğinin ilgili hükümleri kıyasen uygulanır."

15. Aynı Yönetmeliğin Ek-4'ü yürürlükten kaldırılmış ve aynı Yönetmeliğe Ek-3'ten sonra gelmek üzere ekteki Ek-4/A, Ek-4/B ve Ek-4/C eklenmiştir.

16. Aynı Yönetmeliğin Ek-6'sının 12.1 inci bölümünde yer alan "sadece amaç ve faaliyet alanlarını tanımlayan bölümün" ibaresi "tamamının noter" şeklinde değiştirilmiştir.

17. Aynı Yönetmeliğin Ek-8'inin "Mali Bilgiler" başlıklı VI. Bölümünde yer alan "6. GELİRLER [TL]" ve "7. GİDERLER [TL]" başlıklı kısımları ekteki şekilde değiştirilmiştir.

18. Aynı Yönetmeliğin Ek-9/A'sı, Ek-9/B'si ve Ek-15'i ekteki şekilde değiştirilmiştir.

19. Aynı Yönetmeliğe ekteki Ek-27, Ek-28, Ek-29, Ek-30, Ek-31, Ek-32 ve Ek-33 eklenmiştir.